

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/24/2014
Identifikačné číslo spisu: 6812010049
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2014
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2014:6812010049.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. apríla 2014 v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Pavla Polku v trestnej veci obvineného V. R. pre prečin úverového podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 222 ods. 1 Tr. zák. a iné, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 2 T 24/2012, o dovolaní obvineného V. R. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 To 46/2012 zo dňa 16. mája 2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného V. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2 T 24/2012 zo 14. marca 2012 bol obvinený V. R. uznaný za vinného z prečinu úverového podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 222 ods. 1 Tr. zák. a prečinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 352 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 21. septembra 2009 v obci Y., okres K., pred rodinným domom č. XX spoločne s už obv. J. H., nar. XX.XX.XXXX, nahovorili už odsúdenú V. J., nar. XX.XX.XXXX, na uzavretie zmluvy o úvere so spoločnosťou J., L. s tým, že na základe osobných údajov z jej občianskeho preukazu jej zabezpečia písomné doklady o výške mesačného príjmu nevyhnutné pre schválenie úveru, následne dňa 22. septembra 2009 ju spoločne s obv. J. H. osobným motorovým vozidlom nezistenej značky a evidenčného čísla odviezli do mesta V., okres K., kde jej odovzdali falošné rozhodnutie R., I., č. XXX XXX XXXX zo dňa 11.12.2008 o to, že V. J. je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 357,80 Eur, na základe tohto falošného rozhodnutia V. J. toho istého dňa v V. na ulici H. č. XX uzavrela so spoločnosťou J., L. zmluvu o úvere č. XXX XXX XXX, potom jej bol poskytnutý úver vo výške 500,- €, ktorý sa zaviazala splácať v dvanástich mesačných splátkach po 82,- € počnúc dňom 20.10.2009, hoci v tom čase ako evidovaná nezamestnaná osoba nespĺňala podmienky pre poskytnutie úveru, následne ihneď po obdržaní úveru im na ich požiadanie vyplatila časť peňažných prostriedkov z úveru a to sumu vo výške 250,- €, za to, že V. J. vybavili falošné potvrdenie o poberaní invalidného dôchodku,

poskytnutý úver V. J. riadne a včas nesplácala, čím svojim spoločným konaním nechal vyhotoviť falošnú verejnú listinu a zároveň bola touto falošnou listinou spoločnosť J., L., IČO: XX XXX XXX uvedená do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru, čím sa podieľal na vzniku majetkovej škody pre spoločnosť J., L. vo výške nie menej ako 418,- €.

Za to bol odsúdený podľa § 222 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 4, § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., pri nezistení existencie žiadnej poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere troch rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného V. R. pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici na podklade odvolania obvineného V. R. rozsudkom sp. zn. 3 To 46/2012 zo dňa 16. mája 2012 podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu. Procesným postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odsúdil obvineného V. R. podľa § 222 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, 4, 8 Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dva roky a štyri mesiace. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. pre výkon trestu odňatia slobody obvineného V. R. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 To 46/2012, ako i proti rozsudku Okresného súdu Revúca sp. zn. 2 T 24/2012 podal obvinený V. R. prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. a podľa ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odôvodňuje obvinený tým, že v súdnom konaní neboli vykonané ním navrhnuté dôkazy na preukázanie jeho tvrdení, a to výsluch svedkov a vykonanie znaleckého dokazovania ohľadne dôveryhodnosti svedeckej výpovede svedkyne V. J., ktorá vo svojich svedeckých výpovediach uviedla značne rozporuplné skutočnosti, pričom za dôveryhodnú osobu bola považovaná len jej výpoveď svedčiaca v jeho neprospech a jej neskoršie výpovede svedčiace v jeho prospech neboli brané do úvahy.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a zároveň ako dovolací dôvod podľa § 374 ods. 3 Tr. por. odôvodňuje obvinený tým, že súdy nesprávne posúdili a vyhodnotili zistený skutkový stav, keď pri uznaní jeho viny za spáchanie skutkov vychádzali len z dôkazov svedčiacich proti nemu a nebrali do úvahy dôkazy svedčiace v jeho prospech. Z týchto dôvodov má za to, že rozsudkom krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bolo porušené ustanovenie § 321 ods. 1 písm. b/ a c/ Tr. por. a ustanovenie § 322 ods. 1 Tr. por., keď odvolací súd mal rozsudok okresného súdu zrušiť a vrátiť vec prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie vzhľadom na neúplnosť skutkových zistení a pochybnosti o správnosti skutkových zistení, na objasnenie ktorých je potrebné vykonať ďalšie dôkazy. V ďalšej časti odôvodnenia obvinený podrobne rozoberá jednotlivé dôkazy, ktoré boli v priebehu prípravného konania ako i v konaní pred súdom vykonané a zároveň predkladá ich vlastné hodnotenie. V rámci dovolania žiada odborné psychologické a psychiatrické vyšetrenie a znalecký posudok pre V. J..

Obvinený V. R. v dovolaní navrhuje, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. mája 2012, sp. zn. 3 To 46/2012 v plnom rozsahu vo výroku o vine a treste a tiež, aby dovolací súd v plnom rozsahu zrušil aj rozsudok Okresného súdu Revúca zo dňa 14. marca 2012 sp. zn. 2 T 24/2012 vo výroku o vine a treste a prikázal vec na nové prerokovanie a rozhodnutie Okresnému súdu Revúca.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Revúca vo vyjadrení k dovolaniu obvineného V. R. po vyhodnotení jeho obsahu zastáva názor, že nie sú splnené dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. a navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného V. R. odmietol.

Najvyšší súd, ako súd dovolací, zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody

dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., ktorých sa dovolateľ domáha.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutným prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, le aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastolujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „právo na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Skutočnosť, že súdy nižšieho stupňa nevykonali dôkazy podľa návrhu obvineného V. R., sama osebe bez ďalšieho neznamená porušenie práva obvineného na obhajobu, hlavne v situácii, keď súdy považovali skutkový stav za dostatočne preukázaný. Je plne v kompetencii súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy a zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla. Hodnotenie dôkazov súdmi, ktoré nezodpovedá predstavám obvineného, rovnako nie je v rozpore s právom obvineného na obhajobu.

Dovolací súd nezistil porušenie práva na obhajobu obvineného V. R. a ustálil, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nie je daný.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolací súd uvádza, že

jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať je, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Po analýze dovolania obvineného V. R. dovolací súd ustálil, že vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaneho dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerujú proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňuje súdmi ustálený skutkový stav a predkladá dovolaciemu súdu vlastné hodnotenie vykonaných dôkazov a následne predkladá vlastnú verziu skutku založenú na inom pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Skutočnosť, že sudy nižšieho stupňa si neosvojili hodnotenia dôkazov podľa predstáv obvineného, nie je naplnením zákonného dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného V. R. to teda znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil zjavne aj odvolací súd.

Dovolanie má byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti rozhodnutia, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia „odvolacia“ inštancia.

V týchto súvislostiach dovolací súd uzatvára, že skutkové okolnosti obsiahnuté v opise skutku rozsudku súdu prvého stupňa poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov prečinu úverového podvodu spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 222 ods. 1 Tr. zák. a prečinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 352 ods. 1 Tr. zák.

K návrhu dovolateľa, ktorý v dovolaní žiada odborné psychologické a psychiatrické vyšetrenia a znalecký posudok pre V. J., dovolací súd uvádza, že v rámci konania o dovolaní nevykonáva najvyšší súd ďalšie dokazovanie, pretože je preňho záväzný skutkový stav zistený súdmi nižšieho stupňa.

Na záver dovolací súd poukazuje na kontroverznosť samotného písomného dovolania, keď dovolateľ

podáva dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. mája 2012 sp. zn. 3 To 46/2012 v plnom rozsahu výroku o treste, pričom v rozpore s ustanovením § 374 ods. 2 Tr. por. takýto dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. v dovolaní uvedený nie je a takýto dôvod dovolania v rozpore s ustanovením § 374 ods. 1 Tr. por. ani v dovolaní nie je odôvodnený.

Dovolací súd poznamenáva, že z dovolania obvineného V. R. vyplýva, že podáva dovolanie aj proti rozsudku Okresného súdu Revúca sp. zn. 2 T 24/2012 zo dňa 14. marca 2012. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., podľa ktorého proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka. V okolnostiach prípadu teda rozsudok súdu prvého stupňa nie je rozhodnutím, ktoré môže obvinený V. R. dovolaním napadnúť.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného V. R. nie sú splnené dôvody dovolania uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného V. R. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.